

ШУЛЬМІНСЬКИЙ Олександр Павлович (1862, м. Кам'янець-Подільський Подільської губ., нині Хмельницької обл. — 21. 03. 1944, с. Олександрівка, нині зняте з обліку; за ін. даними — с. Верба Дубенського р-ну Рівненської обл.) — правознавець, педагог, державний і громадський діяч. Чоловік [О. Пащенко-Шульмінської](#), батько [Ю. Шульмінського](#). Від 1906 — член Подільського товариства «Просвіта». Закінчив Кам'янець-Подільську чоловічу гімназію, юридичний факультет Університету Сорбонна (Париж). Після навчання жив і працював в Одесі, був викладачем французької мови. 1905 з родиною повернувся на Поділля. Брав активну участь в національно-культурному і релігійному житті міста та польської громади. Його неодноразово обирали гласним Кам'янець-Подільської міської думи, кілька разів делегували до міської управи, 1908 очолював відділ освіти міської управи. 1917 обраний головою Кам'янець-Подільської міської думи. Ш. — один з ініціаторів створення Кам'янець-Подільського університету. Після поразки Української революції 1920 виїхав до Каліша (Польща), від 1923 працював учителем французької мови в польській гімназії (м. Дубно).

Рекомендована література

1. Сохацька Є. Подружжя Шульмінських в історії Кам'янець-Подільського 1908—1920 рр. (До питання заснування Кам'янець-Подільського державного українського університету) // Кам'янецьчина в контексті історії Поділля: Наук. збірн. Кам'янець-Подільський, 1997. Т. 2;
2. Завальнюк О.. Громадський діяч О. П. Шульмінський і заснування Кам'янець-Подільського державного українського університету (1918 р.) // Проблеми історії України XIX — початку XX ст.: Збірн. наук. пр. К., 2004. Вип. 7;
3. Білецький Л. Т. Мої спомини (1917—1926 рр.). Кам'янець-Подільський, 2013;
4. Дмитренко Т. Двічі розстріляна: віхи життя і діяльності Олімпіади Шульмінської Р., 2017;
5. Завальнюк О. Досвід діяльності інтелігента Олександра Шульмінського у самоврядуванні Кам'янця-Подільського в 1905—1920 рр.: уроки для сьогодення (до 160-річчя від дня народження). Хм., 2021;
6. Його ж. Доля родини видатного громадського діяча Кам'янця-Подільського доби української революції 1917—1921 рр. Олександра Шульмінського (До 160-річчя від дня народження) // Вісн. Держ. архіву Хм. обл. «Подільська старовина». 2022. Ч. 1.

[В. П. Мацько](#)

Бібліографічний опис:

Шульмінський Олександр Павлович / В. П. Мацько // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891928>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).